Ч. 203 (12.569). Львів, субота 13. вересня 1930. Opłata pocztowa zapłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Арештування б. послів.

Львів, 11. вересня 1930.

В ніч з 10. на 11. ц. м. доконано у Польщі арештування 17-ти послів ріжних польських опозиційних клюбів в останньому соймі та 4-ох б. послів українських: Ліщинського, Паліїва і Целевича (УНДО) та Когута (соц.-рад.). Сьогодні надійшла вістка про арештування ще одного б. українського посла: Вислоцького з Бродів; разом з арештованим кілька днів тому б. послом Кузиком перебуває у вязниці вже 5 б. членів Українського Клюбу та 1 член клюбу соц. радикалів.

Офіціяльний комунікат пояснює, що ці арештування торкаються провин, доконаних б. послами підчас тривання останньої сесії соймової. Ці провини, мовляв, були однаково „кримінальної що й політичної натури“. „З огляду на те, що посольські мандати вигасли, а за ними й посольська недоторканість, покликані власти приступили до розгляду справ, нагромаджених протягом цілої минулої соймової каденції“. Кажучи конкретно про закидувані б. послам злочини, комунікат згадує про стріляння до поліції (закид б. послові Дворчанінові з Клюбу Білоруської Громади), накликування до насильства й непослуху владі, протидержавні виступи і т. д. З того комунікату виходить, що арештування торкаються індивідуальних провин, значить — не мають масово-політичного характеру. Однак одночасно читаємо у газетах звістки, що цілою тією акцією кермує особисто маршал Пілсудський, який теж особисто виготовив „операційний плян“ і що „розпочата акція має характер свого роду боротьби, тому, що опозиція урухомила всі можливі засоби атаки“. „Маршал Пілсудський — мовляв програти в цій боротьбі не може...“ Коли є „битва“, „операційний плян“ та авторитет фактичного носія державної влади, то це вже справа поважніша, ніж притягання до відповідальности за індивідуальні провини, передбачені карним законом. І справді, — ось що читаємо у цій самій заяві „одної з визначних індивідуальностей урядового табору“ на тему останніх арештувань (беремо за „Ґаз. Пор.“): „Урядовий табор іде *до виборів* з вірою у побіду, хоча накреслена маршалом дорога може й виглядає трудною і важкою!“

Вибори! Виборчого моменту ніяк неможливо відділити від отих останніх арештувань. Неможливо теж відмежувати їх офіціяльну причину — індивідуальні провини — від цілої внутрішньо-політичної ситуації в Польщі, від затяжного конфлікту між володіючим санаційним та опозиційним табором усіх інших політичних партій. В останньому інтервю марш. Пілсудського чейже не говорилося нічого про ті чи інші колізії б. послів з карними законами, зате говорилося про „зимну воду“, яку слід вилити на голову б. послам — як представникам політичних партій, у яких марш. Пілсудський бачить усе зло державного устрою в Польщі та всі її сучасні лиха. Таким робом, вяжучи льоґічно всі ці фактичні дані, кожний обєктивний глядач мусить ствердити, що останні арештування є одним із моментів виборчої кампанії та одночасно одним з моментів довготрівалої кампанії між урядом і соймом. Але імена арештованих, їх значіння в орґанізованому громадському житті, врешті сам тісний звязок їх арештування з їхньою суто-політичною роботою — усе це робить з факту їх арештування першорядну політичну подію, яка вже не є звичайним епізодичним виборчим моментом, лише може стати переломовим моментом для цілої внутрішньої політичної ситуації в державі. Вказує на це теж те величезне враження, яке вчорашні арештування зробили в цілому краю і певно далеко поза ним, ті розхоплювані надзвичайні додатки ґазет, та гарячкова метушливість усіх громадсько-політичних чинників, які і в Варшаві і скрізь поза нею зібралися вчора на негайні наради, яке заняти становище до новоствореної ситуації і як приготовитися на можливі дальші подібні несподіванки. З другого боку й сам уряд видно здає собі справу з ваги розпочатих кроків і їх можливих наслідків, бо інакше на головних вулицях Варшави не появилась би змінцена поліційна сторожа у сталевих шоломах та брама міністерства внутрішніх справ на Новому Світі не булаб зачинена й бережена кордоном із наїженими баґнетами.

Всі познаки на землі і небі кажуть, що розпочався той довгожданий і довго заповіджуваний „розрахунок“ („розгривка“), який має рішити не лише про конституційні зміни, але може і взагалі про долю польської держави на найближчу майбутність. Занадто це поважна справа, щоби можна бавитися у пророцтва. Можна лише ствердити вже доконані факти і передбачувати найбільш імовірні консеквенції на найближчий час. Ствердженням такого фактичного стану є, що: почалася рубка дров у польському лісі і летять уже українські тріски! Це не голословна фраза: бо ось зпосеред арештованих б. українських послів — пос. Целевич мав вправді виточене слідство і була в мин. соймі є його справі вимога прокуратора на видачу його судам, але ця справа торкалася — *пресового закону*, з титулу підписування ним перед 2-ма роками „Свободи“ в характері відповідального редактора, при чому сама справа була вже предметом судової розправи і давно вже полагоджена! Арештовано теж б. посла Ліщинського, якого видачі дійсно домагалася від сойму прокуратура, але потім — свій внесок на видачу зовсім взяла назад! Тому, коли можна ще пояснити собі, що інших б. українських послів арештовано за їх колишні провини на справоздавчих вічах на підставі зголошених потім до сойму прокураторських внесків на видачу, то названих двох послів таке пояснення не торкається. Глядючи тверезо дійсності в очі, годі теж присягнути, що на цих арештуваннях скінчиться і що посеред чергових не буде теж подібних таємничих „непорозумінь“. Тому теж треба бути на все приготованим.

Треба бути приготованим, що виборчу акцію прийдеться проводити в надзвичайно важких умовах. Усяке діло роблять люди. Позбавлення людей, здібних до праці, буває інколи річчю дуже болючою. Можемо стрінутися і з іншими небезпечними перепонами. Але ні одна з них зокрема й усі вони разом узяті не можуть вплинути на остаточний вислід справи! Без огляду на форми „розрахунку“ поміж двома польськими таборами, ми, українці, мусимо нині напружити всі сили й цілу енергію, щоби витримати важкий виборчий час і здобути такий вислід виборів, який здобути мусимо! (ік)

З польської преси.

Паліїв і Целевич у порозумінні з... Совітами.

Краківський „Час“ у телефоноґрамі з Варшави пояснює причину арештування опозиційних польських послів приготуваннями Центроліву до державного перевороту в Польщі.

„Вже на конґресі Центроліву (у Кракові — прим. ред.) падали з уст промовців погрози проти уряду, а радше проти держави (чи уряд і держава це все одно?! — прим. ред.). Спеціяльно вибрано собі за ціль атак на голову держави, цілком анальоґічно, як у нещасливої памяти міс. грудні 1922 р., коли народова демократія вдарила з цілою силою аґітації проти бл. п. президента Нарутовича — відомо, з яким вислідом. І цим разом втягнено в гру особу през. Мосціцького, допускаючися постанов зухвалих у формі і змісті. Однак до самих погроз не обмеженося. Урядові було відомо, що за кулісами почато орґанізувати проти нього активний спротив у формі будучих страйків і боївок. Після конґресу Центроліву відбувалася та робота дуже енерґічно в цілому краю. Головно соціялісти думали, що вдасться їм заскочити одного дня уряд залізничим страйком і викликати таким робом заворушення, серед яких більшу ролю могли відіграти партійні боївки, орґанізовані радикальними партіями. В такий єдиний спосіб — раховано в Центроліві — буде можна примусити уряд, щоби уступив, та заступити його урядом лівиці. Колиб одночасно можна було викликати крізу на становищі президента республики, покликуючи до урядування марш. Дашинського, тоді прийшлоб таке замішання, що Центролів міг би з великою певністю рахувати на повний успіх своїх плянів.

З тими плянами була здається знайома також ендеція. Її боєва орґанізація, т. зв. молоді Обозу Велькєй Польскі (Обвеполь), мала взяти активну участь у заворушеннях проти уряду і відіграти значнішу ролю на вулицях Варшави.

Згідно з інформаціями, якими уряд розпоряджає у цій справі, заходила небезпека, що задумані вуличні заворушення вибухнуть уже в дні 14. вересня при нагоді заповіджених на той день опозиційних зборів. Крок уряду має саме на меті перешкодити такому вибухові. Арештовано провідників заанґажованих в активній акції проти уряду. Уряд має — здається — чимало обтяжуючого матеріялу. Цей матеріял і особи арештованих будуть в найближчих днях згідно з приписами — передані прокуратурі і судовим властям до дальшої правної поведінки. Арештовані будуть обвинувачені у збройній акції проти державного устрою, а щойно судове слідство до-

каже, чи і хто з них є достаточно обтяжений.

Справа арештованих білоруських і мало-
руських (!! — ред.) послів є трохи інша, тому,
що вони стоять під підозрінням державної
зради. Здається, що істнують („істнейом по-
добно...") матеріяли, які вказують на їх по-
розуміння з Совітами. Вибухові заворушень
у Польщі булиб очевидно товаришили ще го-
стріші заворушення на кресах. Акти україн-
ського саботажу на тереці Східної Галичини
стоять із цим без сумніву у звязку. Уряд рі-
шився на енергічні заходи проти всіх тих у-
країнських послів, щодо яких має достаточні
обтяжуючі докази, що вони організували во-
рожу діяльність..."

Краківський „Час", хоча це виніша най-
старша польська газета в Галичині. ніколи не
грішив надто добрим знанням українських від-
носин, не кажучи вже про знання українських
діячів. Востаки вище наведені інформації вар-
шавського кореспондента „Часу" бють рекорд ір-
норанції. Не відомо, хто з черги був інформато-
ром того інформатора „Часу", але казати про я-
кийнебудь звязок таких діячів, як Кузик, Ліщин-
ський, Палів, Целевич і Вислоцький з більшо-
виками — це вже „шедевр" першого сорту! Це
так само, якби ми написали, що Дмовський,
Грабський і Гломбінський підмовили Тревірану-

са до його заяв про потребу прилучення Поморя
і Шлеська до Німеччини, або що Дашинський і
Гугут є закаптуреними аґентами Ватикану. Те
саме торкається вмішання імен тих послів з о-
станніми підпалами у Східній Галичині. Раз ми
чули, що ці підпали й інші т. п. акти є ділом
УВО, тепер чуємо, що в них заанґажовані були
6. посли, але що тіж посли були в порозумінні з
Совітами — значить, що УВО, більшовики і у-
країнські посли з Українського Клюбу — це одна
спілка! Знамените товариство, — треба було
справді ґеніяльного винахідчика, щоби винай-
дув таке штудерне чорнило, яке зумілоб усіх цих
трьох „спільників" безболісно посадити поруч
себе — на сторінках „Часу".

В усякому разі нашим найглибшим бажан-
ням і найбільшою просьбою до всіх компетентних
чинників є: як мога швидше виявити ці докумен-
тальні дані, як то Іван Ліщинський кермував са-
ботажами а Целевич пактував з Совітами!

Пальники до бомб?

„Сл. П." пише, нібито підчас порядкування в будинку львівської політехніки в лябораторійнім столику бувш. студ. Івана Врецьони найшли пальники, яких вживають до деколькох машин. Врецьона є тепер у сл. вязниці, арештований в звязку з викриттям „вибухових матеріялів" в інтроліґаторні Гевака.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

Українська преса про вибори.

„Новий Час" присвячує передову статтю в ост. числі з дати 12. ц. м. справі виборчого бльоку українських партій та потребі докладної організації виборів.

„Гін українських мас до створення одного українського національного виборчого бльоку, що так сильно зазначився в часі останніх виборів до польського сойму, зачинає знаходити вислів і сьогодні на зібраннях нашого громадянства. На другому місці друкуємо голос з Теребовельщини за одноцілим виборчим фронтом, а на цьому місці наводимо другий подібний. Громадяни села Гаїв, львівського повіту пишуть до редакції:

„Ми громадяни села Гаїв, львівського повіту, взиваємо всі українські національні партії, а саме УНДО, УСРП і УСДП до спільного бльоку в теперішніх соймових виборах. Маючи переконання з попередніх виборів, що партійна гризня довела тільки до того, що маса українських голосів пішла на марне, звертаємося до проводів згаданих партій з домаганням, щоб вони поробили всі заходи для того, щоби наші національні сили не розбивалися та не роздрібнювалися".

Звертаючи увагу на ріжні причини, які диктують потребу створення виборчого бльоку, „Н. Ч." висловлює надію, що ті причини спонукають наших провідних політичних діячів дати українським масам змогу виступити в цих виборах однозгідно й одностайно.

Але в цьому ще немає остаточної запоруки успіху.

Здаємо собі справу з того, що не вважаючи на створення бльоку українських національних партій, шукатимуть між нашим народом за своїми прихильниками, чи сказавши ясно: за виборчими голосами ненаціональні, українські партії і чужонаціональні. Їхня аґітація може збаламутити деяких наших громадян, що підуть голосувати за ними, але найважніше може причинитися до того, що богато громадян взагалі відтягнулоби від участи в виборах.

Мусимо памятати, що цього нам зробити не можна! Якщо політичний провід вирішив, що беремо участь у виборах, то ні один здисциплінований громадянин не має права від тієї участи відтягнутися. Добре-ж знаємо, що може бути цілий ряд перешкод, які зменшуватимуть число наших голосів. І тому властне нашим обовязком є припильнувати справи виборів аж до найменших подробиць, себто, щоб кожний наш управнений голос був відданий та щоб був важний.

Це завдання виборчих комітетів і загалу громадян.

Так само за бльоком висловлюється **„Неділя"** (з дати 14. ц. м.).

„Найбільше з українських політичних уґрупувань УНДО — проголосило вже заклик до решти українських партій — зеднатися в один бльок, що супроти одноцілости польського фронту треба признати самозрозумілою вимогою сучасного моменту. До найближчих виборів мусить станути одна-одинока українська листа, яка сталаб ясним і промечистим викладником не тільки укладу сил внутрі українського громадянства, але й його непоборної готовости оборонити свої загрожені національні позиції назверх. В першу чергу у відношенні до заєдно агресивного і в справах українських завсіди однозгідного бльоку всіх польських партій без вийнятку...

...Сучасний момент подібний до моменту, в якому найшовся німецький народ з вибухом великої світової війни. Тоді то з балькону цісарської палати в Берліні впали знамениі слова: „Я не знаю ніяких партій, я знаю тільки німців!" Небезпека нашого сучасного положення вимагає від нас чинної парафрази тих слів: „Ми не знаємо ніяких партій! Ми знаємо тільки українців!" Бльок українських політичних угрупувань в єдиній українській виборчій листі, це невідхильний постулят сучасного моменту.

Зате на грубу й зовсім ординарну демаґоґію пускається „Нове Село".

Всі партії приняли з вдоволенням таке розвязання справи (нові вибори — прим. Ред.), принайменше про людське око вдають вдоволення. Чи посли вдоволені годі сказати, бо їм тепер прийдеться привикати до буденної праці і зрезиґнувати з 1300 зол. платні місячно. Тому одинокі посли мабуть невдоволені з розвязання сойму і сенату. Та вистарчає для них, що через два і пів року майже нічого не робили і за те їм добре платили.

Для українських селян надходить важний передвиборчий час. Мусимо його використати, аби якнайбільше селян вибрати послами. Українські селянські маси в соймі і державі та їх прав повинні боронити селяни-посли. Богу дякувати маємо вже багато таких свідомих селян, що можуть боронити народніх і селянських прав краще від адвокатів та політиків. Та велика шкода, що українське селянство не має досі своєї чистої селянської партії, якаб в імени селян ставала до виборів. Тому мусимо вимогти в їх, аби істнуючі українські партії поставили в свої виборчі списки принайменше половину селянських кандидатів і то на перших місцях, а як цього добитися, напишемо в слідуючім числі..."

Справді: Богові дякувати, маємо вже багато свідомих та інтеліґентних селян, на жаль, маємо видно й інтеліґентів з дипльомованими титулами, про яких не можна сказати ні одно ні друге („Нове Село" є ніби органом малькоитентської ґрупи укр. інж.-агрономів). Цікаво лише, чи до „чистих" селян зараховують себе й видавці й редактори „Нового Села"?! Бо таку демаґоґічну погань виписувати, як наведений цитат, можуть лише — „брудні інтеліґенти".

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ. 6)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

Казали, що в такім костюмі було мені дуже до лиця:

— У ньому він солодкий як тісточко — казала мама.

На лихо, я був дуже малий і це доводило мене до розпуки. Уявіть собі, що навіть коли я ходив навшпиньки, я не сягав вище, як до білих панчох нашого портієра. А який я був худощавий!... Одного разу підчас Служби Божої коли я переносив еванґелію на другий бік, груба книга потягнула мене за собою. Я впав у всю довж на ступені вівтаря. Аналой розбився і богослуження перервали. А було це на самі Зелені Свята. Який скандал!..

Та коли забути про дрібні недостачі моєї статі, я був вдоволений своєю долею. Часто, коли ми з Якимцьом лягали спати, казали ми собі: „Правду кажучи парохіяльна школа — весела штука". На жаль, ми не лишилися в ній довго. Один із приятелів нашої родини, ректор одного університету на Півдні, написав раз до мого батька, що якби він хотів дістати стипендію для одного із своїх синів при ґімназії в Ліоні, то можна би це зробити.

— Це буде для Данилка — рішив тато.

— А Якимцьо? — спитала мама.

— Ех, Якимцьо! я хочу мати його при собі, він мені буде потрібний. Зрештою бачу, що він має хист до торговлі. Ми зробимо з нього купця.

Біґме, не знаю, у чому тато відкрив купецький хист Якимця. У тій добі, якби цього сараку спитали, до чого його тягне, то він сказав би, що до плачу... Та ні його ні мене не питали.

Коли я прийшов до ґімназії, мене вразило перш усього те, що я один носив блюзу. У Ліоні багатші хлопці не носять блюз, хіба сама „голота". А я мав фабричну блюзу у „кратки" і виглядав на „голоту"... Коли я ввійшов до кляси товариші почали глузувати: „А диви! він у блюзі". Вчитель скривився і відразу почав мене не любити. Від того часу, він говорив до мене кутиком губ, з погордою. Ніколи він не кликав мене назвищем, а завсіди: „Гей, ти там, Маціцький!" Дарма, що я повторив йому двайцять разів, що називаюся Данило Ей-сет. Після цього мене прозвали „Маціцьким" і ця назва до мене пристала.

Не тільки блюза відріжняла мене від решти учнів. Інші мали гарні теки з жовтої шкури, каламарі з запашного дерева, зшитки в твердій обгортці, нові книжки з численними поясненнями тексту; мої-ж книжки це було шпарґаля накуплене в антикварнях, пожовкле, вкрите цвіллю — обгортки подерті, книжки з видертими сторінками.

Якимцьо робив, що міг, щоби їх оправити в грубий папір і поклеїти; але він заливав за багато каруку і книжки тхнули. Зробив він мені також теку з ріжними перегородками, дуже вигідну, але і вона була закаручена. Потреба клеїти та оправляти стала в Якимця такою-же манією, як плач. Він підгрівав невпинно на кухні ріжні горнятка з клеєм і як тільки міг нишком вийти з крамниці клеїв та оправляв. Решту дня носив до міста пакети, писав під диктатом, ішов за орудками — словом „торгував".

Щодо мене, коли я розчовпав, що хто має стипендію, блюзу та назву „Маціцький" — той мусить працювати вдвоє стільки, що інші, щоби їм дорівняти — від тоді я взявся до роботи з усієї сили.

Хватський хлопчище був цей Маціцький! Бачу його зимою в неогрітій кімнаті, за столом з книжками, з ногами вкритими декою. На дворі сніг бє об шиби. Із крамниці долітає голос батька, що диктує:

— Потверджуємо Ваш лист із дня 8-го цього місяця...

А за ним плаксивий голос Якимця, що повторяє:

— Потверджуємо Ваш лист із дня 8-го цього місяця...

Вряди-годи двері кімнати відчиняються тихенько — входить мама. Підходить до Маціцького навшпиньки. Цить!

— Ти працюєш? — питає тихенько.

— Так, мамусю.

— Тобі не холодно?

— О, ні!

Маціцький не казав правди; йому було добре холодно.

Тоді мама сідала поруч нього із вишивкою в руках і так сиділа годинами, рахуючи пошепки зубчики і час до часу зітхала.

Бідна мама! Вона вічно думала про свої рідні сторони, яких не мала надії більше побачити... На жаль, на своє лихо і на наше спільне лихо вона небавком його побачила...

(Продовження буде.)

Музей Визвольної Боротьби України в Празі.

Початки Музею. — Постійний зріст збірок. — Труднощі з приміщенням. — Поміч українського патріота К. Лисюка. — Дальші перспективи.

Коли Музей Визвольної Боротьби України в Празі закладався в 1925 році, то товариство, яке для того спеціяльно заснувалося, принціпово не зверталося до уряду Чесько-Словацької Республики і спеціяльно до міністерства закордонних справ за грошевою допомогою. Принціпово поставлено справу так, що „Музей Визвольної Боротьби України“ мусить бути ділом рук самих українців. Міністерство закордонних справ у Ч. С. Р. в ті часи щедро підтримувало культурні установи еміґрантів і певно Музеєві грошевої підпори не відмовилоб. Але управа Музею свідомо просила у міністерства тільки невеликого помешкання, яке міністерство для Музею уділило спочатку у Волькенштейнському Палаці на Малій Страні — один покій, а за чотири місяці в іншому будинку в тій-же частині міста, вже три невеликі кімнати.

Але Музей у тому стані, в якому тоді був, у трьох кімнатах міг зовсім добре розміститися і довший час перебувати й задовольняюче провадити свою діяльність. Майно Музею невпинно зростало, дня не проходило, щоби хтось з українців не приносив до Музею більших або менших пак музейного матеріялу і колекції Музею зростали казковим рухом. Число „Вістей Музею“, що в тім часі вийшло, більше ніж на половину складалося з виказу жертводавців, — само собою, що всі матеріяли до Музею приходили як жертви або депозит, бо управа Музею принціпово нічого не купувала. Але жертви річами для Музею приходили в такій кількости, що дирекція не встигала всього реєструвати і тому список жертводавців був далеко неповний.

Так розростався і збогачувався Музей невпинно протягом ще шістьох місяців. Але в квітні 1926 року сталася катастрофа — міністерство закордонних справ несподівано відмовило Музеєві в помешканні і запропонувало майно Музею спакувати і зложити в міністерстві на складі, доки Музей не знайде собі помешкання. Це розвоєві Музею нанесло страшний удар і протягом чотирьох років Управа Музею, не зважаючи на героїчні зусилля не могла справи помешкання розвязати. Правда, міністерство закордонних справ на своїх складах переховувало частину музейного майна і то зовсім безплатно. Інші частини музейних колекцій переховувано по ріжних установах і приватних помешканнях у Празі, Відні і по інших містах Европи. Очевидно, що при такій розкиданости не було певности щодо цілости всіх частин музейних колекцій, а головне, відсутність помешкання, де-б можна було Музей відвідувати й оглядати, фатально вплинула на приплив нових пожертвувань до Музею. Щоденні притоки музейних матеріялів припинилися зовсім і тільки час до часу приходили жертви від окремих осіб, що не тратили певности щодо будучности Музею. Але це вже був тільки слабий струмочок жертв у порівнанні до того могутнього джерела, яким притікали дари до Музею, поки він мав своє помешкання.

Так справа стояла протягом довгих чотирьох років. Дирекція Музею приймала далі нові матеріяли, оскільки вони поступали, але вже не могла, бо не мала де, їх інвентаризувати, сортувати, а мусіла просто в тих паках, як вони приходили, складати до кращого часу. Управа вибивалася із сил, щоби знайти нове помешкання, над цею справою застановлялися щорічні загальні збори Т-ва Музею Визвольної Боротьби України, але всі проєкти, всі зусилля не давали бажаного наслідку і лихоліття безпритульности Музею тривало чотири роки.

Новою ерою в житті й діяльности Музею стало прибуття до Праги із Ню Йорку в 1929 році українського громадянина і патріота Каленика Лисюка. Людина бистрого ума і практичного розуміння справи, ще й маючи практицизм, вишколений кількалітньою діяльністю в Америці, К. Лисюк збагнув цілу вагу для України такої установи, як Музей Визвольної Боротьби України і без довгого вагання рішився з власних сил і коштів помогти Музеєві матеріяльно в ділі здобуття помешкання. К. Лисюк з власних коштів рішив видавати Музеєві допомоги 300 долярів річно на сплату чиншу за помешкання для Музею і тут-же прирік забезпечити цю квоту до кінця свого життя, а то й надалі. Внесенням такої суми до каси Музею і забезпеченням отримання її і на прийдешні роки, К. Лисюк дав можливість Управі Музею зразу приступити до шукання помешкання. Знайшла нарешті Управа Музею власне помешкання у Празі на Жижкові, яке й винаймила з 1. грудня 1929 року і забезпечила собі це помешкання на чотири роки. Помешкання складається із трьох кімнат і складу-гаражі, в яких уже в нинішньому стані Музеєві розміститися тіснувато, але всеж деякі частини своїх колекцій виставить можна.

В грудні-ж місяці до Музею звезено все музейне майно, що лежало на складах у ріжних місцях у Празі. Також почали звозити те музейне майно, що знаходилося поза Прагою і за межами Чесько-Словацької Республики. В короткому часі показалося, що помешкання для Музею мале. Управа стала перед фактом конечности це помешкання збільшити. В звязку з цим К. Лисюк поставив практично справу збудування або придбання власного будинку для Музею. Тепер зложено спеціяльні комісії, одна в Празі, одна в Женеві, для детального обмірковування коштів і можливости придбання спеціяльного будинку для Музею або в Празі, або в Женеві і в звязку з тим остаточно вирішити постійний осідок Музею. К. Лисюк провадить у цій справі енерґійне листування, стоїть у Ню Йорку постійно в курсі цієї справи і поставив її так, що і з боку матеріяльного ця справа виглядає зовсім реально.

Не задовольняючись цим, К. Лисюк підняв справу видавання матеріялів, що знаходяться в Музею і приобіцяв знову матеріяльну підтримку, щоб розпочати видання бодай раз на рік книжок з матеріялами, що знаходяться в Музею і працями та розвідками, опертими на музейних матеріялах.

Розуміється, справа розбирання музейних матеріялів і розташування їх є справою дуже клопотливою і повільною, але зразу знайшлися люди, що безкорисно стали своєю працею до помочи, і спільними силами Музей у власному помешканні приходить до ладу.

Перехід Музею до власного помешкання оживив знову приплив жертв до Музею річами і за короткий час, завдяки допомозі п. К. Лисюка, Музей знову працює і зростає і то на значно ширшу скалю, ніж на початку своєї діяльности.

Подружа арх. Альбрехта.

Б. ціс. Зита заявила представникові „Аз Ешт“, що арх. Альбрехт оженився без її відома та згоди, тому вона не признає зміни цив. стану архикнязя. Арх. сказав їй, що його подружа згідно з мадярським законом важне.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 13. ВЕРЕСНЯ 1930.

О. І. БОЧКОВСЬКИЙ. 2)

ФРЕДЕРИК МІСТРАЛЬ ТА НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ.

II.

Замість насильства. — Мирна революція. — Проти централізації. — Солідарність народів.

Одначе Ф. Містраль не був тільки льокальним або краєвим поетом, себто вживаючи французького спеціяльного терміну „поетом ді террояр“. Навпаки, автор чудових мемуарів: „Мій розвиток“, „Спогади й оповідання“ був провансальським національним поетом par excellence не зважаючи на своє щире та майже стихійне франкофільство.

Звичайно, це його франкофільство не мало нічого спільного з дуже поширеним, зокрема серед провансальської інтеліґенції, новочасним ренеґацтвом і малпуванням Парижа та зовнішнього бліхтру французької культури. Містраль ненавидів цих провансальських „тоже малоросів“, їдко висміваючи цих „французиків“, бажаючи, щоб „містраль“ (відомий провансальський вітер) пірвав усіх їх та їхню ренеґатську роботу до моря.

Ганьбить і таврує він їх у своїй „Похвалі Абанея“ (13. II. 1887), другого славетного неопровансальського поета, називаючи цих своїх земляків зрадниками та ворогами національної справи, мови й відродження. Для Містраля провансальський нарід не перестав істнувати, як нація, але тільки занепав під ударами новочасного французького унітаризму й централізму. Він нераз нагадував про те, що підчас великої французької революції Мірабо трактував провансальців як націю й що не зважаючи на централізаторські заходи революційного Парижа, ще у 1792 р. вийшов провансальський переклад французької конституції.

Підчас свят „І Іо Фльонрав“ у Монпельє (1875) Містраль у промові проти „популярних забобонів“, отже проти улюблених арґументів, якими всі ренеґати виправдують звичайно свою національну зраду, Містраль, захищаючи рідну справу, мову та відродження власного народу, казав: „таким чином, панове, ми хочемо піднести нашу батьківщину, піднести все, що тішить патріота: релігію, традицію, національні спогади, стару мову краю, піднести місто за містом, провінцію за провінцією, в суперництві у дослідах, праці та чести, щоб ріжноманітно вшанувати імя Франції“.

Проте Містраль ніколи не був національним шовіністом або ексклюзивістом. Національну провансальську ідею він звязував не тільки з Францією (звичайно новою та майбутньою, — Францією децентралізованою і режіоналізованою на зразок Швайцарії), але й з цілим латинським світом, включаючи до нього всі романські народи. Ось чому я попереду зазначив, що ідеольоґічний вплив Містраля сягає далеко за межі його рідного краю та власного народу. Правда, цей бік ідеольоґії та діяльности Містраля найтяжче зрозуміти саме представникам поневолених народів, що у сепаратизмі та революції добачають головну зброю своїх визвольних змагань. Містраль був однаковим ворогом і сепаратизму і терористичних засобів боротьби. У сепаратизмі він добачав лише патольоґічний наслідок сучасного державного хоробливого централізму, проти якого ліком, на його думку, моглаб бути справжня федерація, або Сполучені Держави европейських народів. Слушно про Містраля сказав відомий провансольоґ Г. Парі: „Він хотів навіки скріпити те, що обєднує, а не те, що розєднує“.

Революції Містраль не відкидав цілком, але гадав, що вона попереду мусить бути підготована у головах й серцях людей, висловлюючись відомою формулою Масарика і тоді крівава, озброєна революція буде зайва. Власне завданням „фелібріджів“ було переведення такої некрівавої, але кардинальної революції у державно-адміністративнім устрою Франції. Отже конкретно: знищення безглуздого паризького централізму та визволення французьких „окраїн“ і діялекту режіоналістичним шляхом.

У посмертній статті, присвяченій памяти Містраля один з його учнів, М. Бернар, оцінюючи та характеризуючи значіння фелібрів, писав: „Акт у Фон-Сеґюн (де у 1854 р. повстало саме товариство провансальських фелібрів) був актом визволення, провітрення! Прованс хотів зітхнути, задихаючись від ідіотської централізації! Праця для відродження провансальської мови дозволяла обновити всю країну. Цей визвольний акт був одночасно також політичним актом, у своїх наслідках викликаючи ріжні домагання: навчання провансальської мови у школі, повернення деяких краєвих суспільних й релігійних свобод. Щоб розвинутися вповні фелібристична доктрина передбачає глибокі політичні зміни. Містраль мав їх на увазі, коли казав: „Ми, пацифісти, робили революцію“.

Прямування Містраля не були аполітичні, як це здебільшого думають. Тільки його політична тактика була інша та заперечувала звичайні дотеперішні засоби політичної боротьби. Містраль відкидав політику насильства та примусу, бо вірив, що шляхом доцільної культурної праці і пацифічними заходами можна певніше досягнути найвищої мети у національних прямуваннях.

В одному приватному листі він писав: „Моя політична мрія, я не таюся з цим перед Вами, це — Франція, як федеративна держава... Одначе погорджую нівеляторами, нехай вони називаються Людвик XIV, Бабеф, або Наполеон“.

Коли на передодні світової війни й кілька місяців перед смертю Містраля, його відвідав у рідній хаті тодішній президент Франції Пуанкаре, поет дякуючи за цю високу візиту, сказав: „Коли ви прийшли, щоб привітати провансальського поета в його вбогім селі, якого він ніколи не покидав, ви дуже сильно виявили ваші патріотичні симпатії для того режіоналіз-

Міна під степеницею „Погоні"?

„Сл. П." повідомляє нібито якийсь чоловік хотів відірвати дошку з трибуни „Погоні". Його придержали. Він сказав, що хотів украсти футболеві черевики. Поліція найшла нібито у тім місці замоклий вибуховий матеріял.

Згоріла стирта.

У середу веч. в Завидівцях (пов. Городок Яг.) на фільварку Юр. Весмана-Завідовського згоріла стирта вівса. Шкоди є на 4 тис. зол. Польські часописи повідомляють, що підпалячі втекли, коли ж фільварочна служба кинулася гасити вогонь, вони з віддалі яких 200 м. стріляли на форналів із крісів. Ствердили нібито, що підпалячі прийшли до завидовець від сторони Хишевич (пов. Рудки).

За вбивство зятя.

У Грималові, після судової розправи Ів. Уступський застрілив свого зятя Мушинського. Причиною було те, що Мушинський не хотів виїхати у Канаду для зарібку. Жінка Мушинського покинула. Уступський прийшов був на розправу до Грималова з дочкою та зятем, у справі його довгу, 97 дол. Після розправи, як сказано, застрілив М-го. Присяглі потвердили вбивство і трибунал засудив Уступського на 3 роки тюрми.

Демонстрації у Львові.

У звязку з арештуванням 6. послів відбулися у Львові 11. вересня демонстрації. На Ринку поліція розігнала демонстрантів, при чому було контужених двох академиків і один робітник. Ратункова стація заопікувалася ними.

Смертний присуд.

Дня 11. вересня закінчилася перед львівським судом присяглих розправа проти Вас. Неборачка зі Селиск (біля Львова), обвинуваченого в убивстві тестя Ст. Гриціва. Присяглі 9 гол. потвердили вину обвинуваченого, тому трибунал засудив Неборачка на кару смерти (шибеницю). Оборонець зголосив касацію.

му, через який Франція колись, — я в це вірю — відмолодиться".

В ідеї солідарности та взаємности латинських народів політичні прямування Містраля знайшли своє найяскравіше, а заразом і найбільш програмове виявлення.

Рух фелібрів, що зародився у Провансі та первісно мав провансальський характер під національним оглядом, швидко захопив сусідні латинські країни та народи. Отже передовсім — Катальонію та Італію, а потім — Румунію. Літературний його вплив, врештою, обхопив не лише всі романські народи Европи, але перекинувся й за океан у латинську Америку.

Національна романтика минулого століття охоче і нераз послуговувалася расовим солідаризмом для підтримки своїх прямувань. Ідея скандинавська, думка славянської взаємности, панроманські мрії..., — це все конкретні ілюстрації цього расового мотиву у національно-визвольних прямуваннях XIX віку. Неолатинські змагання Містраля та фелібрів були одним із найбільших живих виявів цієї расової симпатії у сфері культурних прямувань.

Передусім вони реально виявилися у провансально-катальонській співпраці. Ця доба (1861—70) у житті Містраля називається іноді катальонською. Власне у цім періоді федералізм Містраля досягає свого вершку та іноді бренить майже сепаратистично, як напр. у його поемі „Ля Ковнтессо", де Прованс представлений символічно як нещасна княжна, яку гнобить зла сестра, себто Франція. У 1867 р. в історичнім Фон-Сеґюні відбулися сходини провансальських та катальонських поетів для заманіфестування національного „щирого союзу" двох народів, пригнічених, мовляв, власними сестрами.

У 1874 р. Авіньон був свідком величезних італійсько-провансальських маніфестацій з нагоди 500 роковин смерти славетного італійського поета Петрарки, якого особисте життя було так інтимно звязане з Провансом.

(Докінчення буде.)

Виборча відозва Центроліву.

Центролів, що тепер називається „Союз оборони права та свободи народу" оголосив дві відозви: в справі скликуваних на неділю маніфестацій і в справі виборів. Першу відозву сконфіскували. В другій виборчій відозві сказано, що країна має рішити 16. і 23. листопада, чи хоче диктатури, чи є проти неї. Коли й далі буде у Польщі стан непевности, то це веде до катастрофи. Закордонна політика майже зовсім відокремила Польщу серед інших народів світу. „Союз права та свободи народу" створено для привернення сили конституції, щоби побідила демократія та щоби нарід був господарем у вл. країні. Польська демократія працюватиме для привернення урядові президента держави незалежности від диктатури та прав лячої політ. партії.

Б. посли у вежі.

Арештованих 6. послів перевезли автами під ескортою до Берестя над Бугом. Там замкнули їх у тюрмі на території твердині, 2 км. за містом. Вони дістали келії у високій башті в середині твердині.

Поліція та жандармерія входила до мешкань б. послів нічю та жадала отворення дверей в імени права. Коли комісар поліції сказав б. пос. Лібермановї, що дає йому 10 хвиль часу аби зібрався, Ліберман спитав: „А що буде, коли буду збиратися 11 хвиль?" „Побачите, що буде", відповів комісар.

Коли до кімнати в сойм. готелі до пос. Баґінського (Визв.) прийшов комісар поліції, щоби його арештувати, обурений Б. сказав: „Як ся маєш, що ти тут робиш?" Виявилося, що комісар це приятель Б-го, з яким працював довше за австр. окупації в Люблині.

Протест адв. палати.

Адвокатська рада у Варшаві запротестувала проти арештування Керніка, Лібермана, Праґера та Дембського, що є членами фах. правничих корпорацій. Декан адв. ради вручив мін. Царові текст згаданої ухвали, яка квестіонує правну основу арештування б. послів. Мін. Цар сказав, що протест перечасний та зредаґований за гостро.

Є чутки, що мін. Цар хоче засуспендувати адв. раду.

Боронитимуть арештованих (за вийнятком посла Бацьмаґи ББ) декан адв. ради Новодворський, б. пос. Смяровський, адв. Березон і адв. Шуманський. Прокуратор Міхаловський сказав оборонцям, що ближчих пояснень у справі арештованих не може дати, а їде у Берестя, щоби засувати б. послам, защо їх арештували.

Резолюція Центроліву.

Провідники Центроліву приготовили на маніфестації, що мають відбутися в неділю в 20 містах резолюцію, в якій домагаються увільнення арештованих і висловлюють солідарність з арештованими, зі змістом виб. відозви та з ухвалами червневого крак. зїзду.

Арештування ґімн. учня.

Польські газети повідомляють, що в Золочеві арештували учня 8 ґімн. кляси Яр. Леха. В його мешканні перевели ревізію, а арештованого перевезли до Тернополя.

НОВИНКИ

— **З футрами всілякого рода** просяться звертати до української фірми Карпяка, Куркова 11/а. І. пов. Ціни дешеві і робота солідна. 437 6-?

— **Подробиці арештування українських послів.** Краківський „Ілюстр. Курер Цодз.", котрий завсіди знає найкраще все, що, де й коли діється, приносить теж жменю інформацій про подробиці арештувань 6. українських послів. Ці інформації вказують, що автор (інжинір хемії Хмельовський, львівський фаховець „Курерка" від українських справ), як звичайно, десь щось зачув, але не те, що треба було. Отже „Курерок" повідомляє, що пп. Дмитра Палієва і Вол. Целевича арештовано у поспішному потязі в дорозі зі Львова до Станиславова, куди вони їхали на конференцію до еписк. Хомишина. Все воно неправда. І Дм. Палієва і В. Целевича арештовано нічю з 10. на 11. ц. м. в їх приватних помешканнях у Львові (перший з них мешкає при вул. Курковій, останній у будинках при церкві св. Юра). Дмитро Паліїв взагалі нікуди не виїздив, а В. Целевич — саме вернув зі Станиславова, куди дійсно їздив у виборчих справах з іншим поважним діячем, однак знову таки не на конференцію з еп. Хомишином, бо цього останнього в той час зовсім у Станиславові не було! Так виглядають усі ґеніяльні інформації краківського „Курера", які походять „з добре поінформованого джерела" — п. інж. Хмельовського. Чи варта за такі інформації платити такому кореспондентові 1600 зол. місячно?!

— **Як виглядає громадська „самооборона" перед саботажем?** Як ми вже вчора повідомляли, висаджено у воздух будинок чит. „Просвіти" у Манаєві, пов. Зборів, та застрілено Василя Прощанецького, при чому справники зовсім тайком не підкрадалися, бо — як подає офіціяльний ПАТ — приїхали кінно і кінно відїхали! Опис тої події „Львовскі Курер Поранни" поміщує під наголовком „Самооборона громадянства перед саботажем". Невідомо лише, хто тут перед ким боронився і хто виконував акт саботажу.

— **Відгук статті „Діла" про підпали.** Вчорашню статтю „Діла" п. н. „Підпали" зазначили в огляді преси всі польські й жидівські газети у Львові — за вийнятком „Львовского Курера Поранного" і „Слова Польского". Знаємо з досвіду, що в редакціях тих газет досить уважно читається „Діло", — виловлюючи з нього дбайливо все те, що — так або сяк перекрутивши і відповідним сосом підливши — можна би використати для протиукраїнської нагінки. Коли ж у „Ділі" є ціла передова стаття декляративного характеру — ті „поважні" органи шпехпольської опінії її не добачують. Цілком ясно: „Коли хто стає на „принціпіяльному" становищі, що „Діло" є „півофіціяльним органом УВО" і що тому „Діло" треба в імя „громадської самооборони" знищити (чи так, як „Просвіту" в Манаєві?!), то не варто вже ближче цікавитися змістом окремих чисел тієї газети! Очевидно, що й „Діло" не пише статтей для редакторів „Курерків" і „Слов", бо знає, що їхнього „принціпіяльного" погляду на українців та всі прояви українського життя все одно ніхто в світі ніякими аргументами не змінить.

— **Зїзд українських ґеографів.** Заходом Геогр. Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Філії „Учительської Громади" в Станиславові відбудеться 27. і 28. вересня 1930 р. в Станиславові II-ий зїзд українських ґеографів. Програма: 27. IX. відкриття зїзду (8 рано), відтак екскурсія в околицю Станиславова з рефератом проф. Гавдяка. По екскурсії реферати й дискусії. 28. IX. рано: екскурсія до нафт. копальні в Битькові під проводом інж. Желехівського. Вечером закриття зїзду. В справі інформацій звертатися на адресу: Проф. Гавдяк, Станиславів, Липова 78, або Наук. Т-во Шевченка, Геогр. Комісія Львів, Чарнецького 24. Для учасників нічліг даром від 26. IX. Кошти, крім залізниці, около 25 зол. За Геогр. Комісію: Д-р Кубійович, гол.; Д-р Федів Ігор, секр. За Філію „Учит. Громади": Д-р Іван Рибчин, гол.; проф. М. Гавдяк за секр.

— **На розбудову Національного Музею** зложили: „Обєднання" з Філядельфії долярів 50; Повіт. Союз Кооператив у Золочеві й о. мітр. А. Базюк з приводу посвячення по 50 зол.; робітники будови з приводу посвячення 46.60 зол.; д-р Я. Солтикевич і радн. І. Громницький з прив. посвячення по 20 зол.; Р. Стариків 14; ф-ма Зіхер і радн. Ю. Дроздовський з прив. посвячення по 10 зол.; о. І. Петрик і Т. Водяний по 5 зол. — Мулярі виводять уже стіни партеру.

— **Арештування в Рогатині.** Повідомляють нас, що в середу 10. ц. м. рогатинська поліція арештувала Ярослава Гладкого, студ. політехніки, Степана Хариша, студ. політехніки і Богдана Біґуса, абс. гімназії. Ці арештування були попереджені розігнанням сходин українського студентства з цілого повіту в організаційних справах, на яких поліція під проводом заст. старости Орловіча сконфіскувала м. ін. книги протоколів студ. секції при філії „Просвіти".

— **З хроніки вломів.** До помешкання інж. Ярослава Стефановича при вул. Карпінського ч. 15 загостили на днях пізним вечором вломники і забрали з собою більшу скількість срібного начиння й біжутерію.

—**Крівава авантюра на Клепарові.** До ресторану Заяця на Клепарові прийшов позавчора вечором жовнір з 26. п. п. Маріян Хадиняк в товаристві якогось Островського. З невідомої, якоїсь дрібної причини прийшло між ними й зібраними в ресторані гістьми до суперечки, а потім і до бійки, в часі якої брати Жултовські не тільки роззброїли Хадиняка, але й тяжко його побили. Згаданий Хадиняк, якого перевезено до військового шпиталю, має кілька тяжких ран на голові і поломані ребра, тому стан його здоровля небезпечний.

— **Як зростає еміграція у Польщі.** Еміґрація з Польщі виказує в останніх роках постійний зріст. Так у 1927 р. виемігрувало з Польщі загалом 147.614 осіб, у 1928 р. — 186.630 осіб, а в 1929 р. — 243.442 осіб. Як бачимо, в минулому році виеміґрувало з Польщі майже чверть міліона людей в пошукуванні за працею. По офіціяльним даним зпоміж 243.442 еміґрантів з минулого року було 148.843 римо-католиків, 24.666 греко-католиків, 23.378 жидів і 13.466 православних. При близько 30.000 еміґрантів не устійнено їх віроісповідання. Еміґрація з Польщі йшла головно до Франції (в м. р. 81.508) і до Німеччини (сезонова: 87.247). До Бельгії виїхало 5.973 осіб, до Злуч. Держав 9.309, до Ка-

нади 21.703, до Аргентини 21.116, до Бразилії 8.732, а до Палестини ледви 1.803.

— **Країна, в якій не треба працювати.** Є така країна в світі, в часах, коли кипить боротьба між „працею і капіталом“, коли справа праці є віссю всіх суспільних питань. Сміливий голяндський моряк Тасман відкрив ще в 1642 році громаду островів на Тихому Океані, що зветься островами Фіджі або Віті. Але славніший став цей архіпеляг (що складається з 225 островів, з котрих лише около 100 є замешкалих), коли в 1827 році осіли там англійські місіонарі і поробили картографічні знимки. Богацтва тих островів необчислимі. Кава, цукор, бавовна, косове волокно, віск, перли, будівельне дерево — все це є тепер предметами експорту англійських підприємців. Одначе первісні мешканці тих островів не хочуть братися до праці. Працюють спроваджені европейськими підприємцями інші робітники з Полінезійських островів. Тубильці танцюють і співають, вони лінюхи з замилування й налогу. Давніше вони були людоїдами, що первісно вважали релігійним культом, а потім той культ переродився у звичайну потребу. Одним із найнебезпечніших канібалів (людоїдів) був ватажок тубильців Какобан (що жив у 19. столітті). Англійські місіонарі ствердили, що в „палаті“ того ватажка пеклися цілі непокраяні і невипатрошені людські тіла та що ці печі ніколи не вистигали. Само собою, тепер уже викорінено людоїдство. Та коли покинути побережа островів і запуститися в їх глибину, можна ще стрінути тубильців, які полюють на людей, як на найсмачнішу дичину...

— **Арабські звичаї.** Араб насміхається з думки, щоб він колибудь мав іти вулицею враз зі своєю жінкою, або щоб відступив своє місце жінці. Подорожуючи, він іде на ослі, а його жінка поступає за ним. Він не уживає ніколи крісел, столів, ножів, вилок і ложок, як вони не деревяні. Таксамо не представляють для нього ніякої вартости ліжка, бюрка і печі. Входячи до хати, араб здіймає з ніг черевики, але не здіймає з голови капелюха. На коня він сідає з правого боку, а його жінка доїть корову з лівого боку. Як пише до кого лист, то майже всі свої компліменти виписує на верхній стороні листа. Він дбає про те, щоб його голова була завсіди обвязана тепло, навіть в літі, але ногами зовсім не журиться і в зимі ходить босий. Він читає і пише з правої руки до лівої. На снідання і на обід їсть мало, але зате вечірною порою, коли скінчить свою цілоденну працю, він засідає до горячої страви, яка пливає в олію або розтопленім маслі. Його сини їдять разом з ним, але жінка жде, аж поки її пан не насититься.

Відозви й комунікати.

З діяльности Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові.

Під гаслом: „В дітях наша будучність!“ заснувалося ще перед війною *„Краєве Українське Товариство Охорони Дітей і Опіки над Молодю у Львові*, що поширило свою діяльність на цілий край. Осяяні патріотичним духом і переконанням, що кожна українська дитина — то наш національний скарб, уважали основники, що окрім школи й родини повинна якась громадська установа заопікуватися доростаючою молодю, особливож взяти в свою охорону діти бідні, хорі, опущені, занедбані, безпритульні, в першу чергу сироти.

Наскільки щаслива й потрібна була ця думка, показалося особливо по українсько-польській війні, в роках 1920—21, коли то Товариство розвинуло широку добродійну діяльність. Тоді воно *співпрацювало також з американською урядовою допомогою*, якою проводив теперішній президент Америки Гувер. (The American Relief Administration, Childrens Relief Comittee).

В Белзі, Болехові, Бродах, Городенці, Долині, Золочеві, Калуші, Камінці Струмиловій, Коломиї, Краківці, Жовкві, Журавні, Сколім, Станиславові, Стрию, Тернополі, Перемишлі, Підгайцях, Рожнітові, Миколаєві над Дністром і інших місцевостях працювали філії та кружки Товариства, вели безплатні кухні, поради матерей, захисти для воєнних сиріт, приюти для збігців, пункти опіки й поради репатріянтам, роздавали одіж і годували всіх потребуючих, головнож тих, що вертали з війни домів. Багато дітей врятовано тоді від голодової смерти.

Коли повоєнна хуртовина минула, мусіло Товариство частинно через зміни обставин, частинно через недостачу фондів обмежити свої добродійні підприємства. З теперішньої діяльности Товариства поперед усього треба піднести те, що в його рамах істнує *Український Пласт* (Scouting) і воно є головним його правним заступником та опікуном. Окрім того веде Товариство через свою філію у Львові Порадню Матерей з дентистичним і ортопедичним відділом для дітей та сирітські захисти в Болехові, Калуші, Сколім, Стрию, Тернополі і Теребовлі.

Товариство утримується тільки з членських вкладок і датків, а тимчасом ведені ним добродійні установи потребують гроша. Тому в 1929 році упросило Товариство п. *Михайлину Говиковичеву*, щоби при нагоді побуту в Америці старалася здобути для Товариства *прихильників і добродіїв серед американських земляків*. Її пропаганда знайшла відгомін у теплих серцях наших заморських братів і сестер. Багато з них зложило відразу датки, інші обіцяли зробити це в будучности. Згідно з бажанням жертводавців ужито гроші, зібрані п. Говиковичевою, на *оснування постійного захисту-бурси для дітей-сиріт у Львові, що мають одержувати фахову освіту*. Для тої цілі *закуплено дім з шістьома кімнатами, двома кухнями, лазничкою і городом за три тисячі сто долярів*, а довгу-гіпотеки остало пятнацять тисяч золотих. На урядження захисту і сплачення довгу потрібні гроші і тому Товариство звернулося до дотеперішніх американських жертводавців і прихильників та вислало їм листи і летючки. А тепер ще й за посередництвом часописів звертається до них з поновним проханням відгукнутися на заклики Т-ва.

Гроші просимо слати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, для Краєвого Товариства Охорони Дітей і Опіки над Молодю, а листи й повідомлення на адресу п. Михайлини Говиковичевої, Львів, вул. Дверніцького 30.

Віримо, що американські земляки, які дали нам змогу закупити „американську домівку“ у Львові, поможуть нам докінчити розпочате діло й отворити негайно захист-бурсу у Львові.

ЗА ВИДІЛ:

През. *Модест Каратницький*, *В. Мармаш*, секр.

ЗА ОРҐАНІЗАЦІЙНУ СЕКЦІЮ:

К. Малицька, І. Павликовська, М. Говиковичева.

Від Ред.' Довідуємося, що *бурса-захист* для дівчат, які ходять до ремісничих шкіл, вже отворена в домі, закупленому за гроші, привезені з Америки п. Говиковичевою. У бурсі (на першому поверсі будинку) приміщено тимчасом 12 дівчат, а на долі (в партері) міститься тепер кооператива Українського Пласту. З хвилиною, коли наш Пласт дістане власну хату, буде приміщена в партері згаданого дому українська захоронка.

Студентські справи.

День українського студента в Тернопільщині.

Виділ Товариства Прихильників Освіти у Львові подає до відома українського громадянства та студентства *тернопільського воєвідства*, що Тернопільський Воєвідський Уряд рескриптом з дня 22. серпня 1930 р. ч. 2808/30. по думці рескрипту Міністерства Внутрішніх Справ з 21. березня 1901. ч. 6525 дав Товариству Прихильників Освіти у Львові дозвіл на переведення одноднєвної грошевої збірки на території тернопільського воєвідства в дні 21. вересня 1930 р. під такими умовами: 1) Особи, делеґовані в цілях збірки, будуть мати поіменні леґітимації з фотографіями й описами, виставлені на відписах цього дозволу Товариством і відимовані дотичними староствами. 2) Учні й учениці не можуть брати участи в збірці. 3) Листи і збіркові книжки, видані збираючим особам, мають мати порядкові числа, відповідний напис, дату, а також підписи і печатку Товариства, а збіркові книжки мусять мати повитим понумеровані сторінки. 4) Кожна жертва має бути негайно по зложенню вписана в лісті або збірковій книжці чорнилом або атраментовим олівцем самим жертводавцем, або — на випадок невміння писати — збираючим у приявії жертвуючого. 5) Не вільно переводити збірки від хати до хати з винятком осіб, знаних з добродійности, другий раз у цій самій громаді і в урядах державних та самоуправних. 6) Перед початком збірки в поодиноких повітах збираючі особи мають явитись у дотичних повітових староствах в цілі зголошення початку збірки і числа осіб, призначених до переведення збірки, як також до завідимування згаданої під пунктом 1. цього дозволу поіменної леґітимації, а перед початком збірки в поодиноких громадах збираючі особи мають зголоситися у громадських зверхностях і виле́ґітимуватися леґітимаціями, завідимованими дотичними староствами. 7) Загальний звіт із висліду збірки треба найдальше до чотирьох тижнів по закінченню збірки переслати Воєвідському Урядові. Недодержання якоїнебудь з повищих умовин потягне за собою уневажнення цього дозволу.

Студентів тернопільського воєвідства кличемо взяти активну участь у збірці. Від успіху збірки залежатиме життя наших незаможних студентів у цілому шкільному році. Де нема студентів, просимо старше громадянство творити комітети і переводити збірку! Ціле українське громадянство в цьому одному дні в році мусить допомогти українському студентству.

По інформації, лісти і леґітимації просимо зголошуватися негайно до канцелярії Товариства, Львів, Супінського 21.

Одночасно зазначується, що на основі устного порозуміння Товариства з дотичним референтом у Воєвідстві на поіменних леґітимаціях не конечно мусять бути фотографії, але треба мати на ствердження ідентичности особи особисту леґітимацію („Довуд особісти“) окремо. В місті Тернополі слід переводити вуличну збірку до замкнених пушок.

З театру.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР: *„ОСІННІ МАНЕВРИ“* — оперетка *Кальмана.*

Навіть „Осінні маневри“, що відзначаються мельодійною, повною сентименту музикою Кальмана і мають зрештою непогане лібретто, чим притягають завсіди широкі круги публики до театру, — цим разом не промовили до її серця. Коли на першій виставі саля була ще сяк-так заповнена, то вже на другій віяло з усіх усюдів — пусткою. І справді теперішня вистава в порівнанні з минулорічною значно слабша.

Головну тенорову партію (поручника Льорента) співав арт. Вісневський, що ні голосово ні сценічно не міг уповні відповісти своєму завданню. Зновуж арт. Фолянський (в ролі кадета Валлерштайна), хоч і смішив публику, переборщував і шаржував просто неможливо. Це вже не була сценічна креація, а чиста пародія. З виконавців-мушин заслуговує на признання без ніяких застережень Шосляид (досконалий ґенерал Льогонай) і Берський (Ляйош). Оба ці артисти створили дуже добрі типи своєю солідною і до найменших подробиць передуманою грою.

З жінок слід назвати на першому місці арт. Нохович (баронова Різа), що має незлий голос, поводиться на сцені свобідно і з вовнішнього боку презентується бездоганно. Звертали на себе увагу також її строї. Арт. Фонтанівна в ролі однорічняка Мароші мала багато щасливих моментів і немало сценічного темпераменту й верви, таких необхідних в оперетці; зате голос її і спосіб співання лишає багато до бажання. П-на Венґжин старалася створити тип наївної дівчини з невеликим успіхом.

Виступи балету подобалися загально. Диріґував п. Ґужинський. *І. Н.*

СПОРТ

ВИЇЗД УКРАЇНИ ДО СТАНИСЛАВОВА.

Український спорт. клюб „Пролом“ у Станиславові запросив до себе львівську Україну на два дні, себто на 13. і 14. вересня. Україна розіграє там два товариські змагання, а саме з „Проломом“ і з жидівською дружиною „Гакоах“. Тому, що дружина України тішиться серед станиславівського громадянства великою симпатією, а кожноразовий її приїзд електризує просто місцевий спортовий світ, слід надіятися, що одинацятка України і тим разом запрезентує гарну, інтеліґентну гру, чим і потвердить свою добру опінію.

Як довідуємося, Україна виїзджає зі Львова до Станиславова в найсильнішому складі, бо станиславівський Гакоах є цього року найповажнішим кандидатом до А-кляси, тому цього противника в ніякому разі не слід легковажити.

ЛІҐОВІ ЗМАГАННЯ.

В найближчу неділю відбудуться у Львові ліґові змагання Чорні—Рух на грищі Поґоні, при чому Чорні знову мають нагоду добути 2 цінні пункти. Львівська Поґонь виїзджає до Познаня, де зміриться з одним з найповажніших кандидатів на мистця Польщі — Вартою. Крім того відбудуться ще такі змагання ліґових дружин: Польонія—Варшавянка у Варшаві, Висла—Леґія у Кракові і Л. К. С.—Л. Т. С. Ґ. в Лодзі.

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ. *(Товариство „Сила“.)* Одним з активніших наших товариств у Заліщиках є товариство українських ремісників, зарібників і

слут під назвою „Сила". Гуртується в ньому справді сама біднота, яку так прекрасно змалював Горкий у драмі „На дні". Основане перед війною, розвивалося слабо, аж до війни, яка поклала йому, здавалося, конець. Відновлено „Силу" щойно в 1925 р. і від цеї пори датується дійсний її розвиток. Під цю пору має товариство 79 членів (29 мущин, 34 жінок і 16-tero молоді). Не стягнуло товариство всього, що треба би стягнути, бо немало малосвідомих наших людей потягнуло в „Польскі-м Зв'язку Заводов-ім". Півзолотову вкладку платять точно всі члени „Сили", а відрадним фактом є те, що й уся місцева інтелігенція (за виїмком двох) рівнож цієї вкладки не відмовляє. Із тих то скромних складок купило товариство за 250 долярів місце під будову власної домівки і звезло вже 4 латри каміння. Великою, притягаючою силою для бідноти є й те, що товариство опікується своїми хорими членами, дає їм лікарську поміч (уділяє безплатно д-р Долинський), справляє своїм коштом похорони (яма, домовина, священик). Має тепер товариство гарний прапор, з яким виступає на похоронах своїх членів. Товариство не усувається і від збірок на народні цілі, як коляда на Рідну Школу, дар „Просвіті" і т. д. Також при виборах ішли члени спільним фронтом, голосуючи за національну лісту. Бібліотека „Сили" — на жаль — дуже скупенька, числить ледви 32 книжки; а можнаб її легко збільшити, якби так кожний з місцевих інтелігентів жертвував по 2—3 книжочки. Мало теж товариство і прикрі хвилі. До них належить забрання в часі ревізії мапи України, за яку опісля тягано голову товариства Д. Матієва до староства і до суду. Вкінці його від вини увільнено, та мапа пропала. *Свій.*

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Ілля Чиж.

Поміщену в „Ділі" звістку про смерть Іллі Чижа, пенс. професора учительської семинарії в Самборі, доповняємо остільки, що був він батьком Ярослава Чижа, редактора „Народньої Волі" в Америці та Марії Чижівної, приватної учительки, які кілька місяців просиділи у слідчім арешті, заки застановлено проти них карні доходження. Ці випадки причинилися до наглої смерти жінки Іллі Чижа перед роком та ослабили незвичайно здоровля Іллі Чижа, що пішов небавком за своєю дружиною.

Покійник був у своїм часі учителем у Клепарові і в Дублянах, а потім и учительській семинарії в Рашеві, звідки в серпні 1914 року, на донос одного вшехполяка, учителя з Рашева, вивезено Іллю Чижа як здогадного москвофіла, яким він ніколи не був, на муки до табору в Талергофі. Хоч по кількох місяцях побуту в Талергофі повелось Іллі Чижові видістатися на волю, то вшехполяк староста в 1915 році вислав його знову до Талергофу. Колиж Ілля Чиж видобувся поновно з Талергофу, то постарався по короткім побуті у Львові, що його перенесено на службу учителя при учительській семинарії в Самборі. Перейшовши там по кількох роках на пенсію, трудився до самої смерти незвичайно пильно для приватної української учит. жіночої семинарії „Рідної Школи" в Самборі як учитель, а потім як безплатний урядовець, так, що навіть робив сам для неї шкільні лавки. Надто дбав він дуже про доходи для філії Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Самборі та про удержання в чистоті і прикрасі 60-тьох могил стрільців У. Г. А. на самбірському цвинтарі.

Зрештою був діяльним членом також і інших українських товариств у Самборі. Тому то українське громадянство в Самборі своєю дуже великою численністю в його похоронах зазначило пошану для памяти одного зі своїх найдіяльніших членів. Заслуги Покійника для „Рідної Школи" підніс у своїй прощальній похоронній промові радник Теодор Біленький, а на цвинтарі попращав Покійного іменем усіх українських місцевих товариств та організацій д-р Іван Рогуцький.

Марія з Доскочів Середницька, свідома і щира Мати-Українка померла ненадійно в Стрию дня 4. вересня 1930 р. в 60-му році життя. Відійшла, полишаючи в безмежному смутку рідню і Знайомих, які востаннє віддали їй честь, беручи численну участь у похороні, який відбувся в суботу дня 6. IX. ц. р.

Рідна Земля, якій Ти, Мати-Українко, дала свідомих робітниць, нехай пером Тобі буде! Спи та про волю донечки сни! Вічна Тобі Память! 514

На Пластовий Дім.

Двацятьшестий виказ.

На Пластовий Дім у Львові (Кооп. Банк „Дністер" у Львові, вул. Руська ч. 20, вкл. книж. 15.000) зложили дальше в золотих: 1036) Підготовчий Курінь ст. пл., Самбір 50 і кличе Підг. Кур. ст. пл. у Перемишлі і Т-во „Сокіл" в Самборі. 1037) Абітурієнти вищих шкіл, Самбір 6. 1038) XI. Пл. Курінь ім. гетьмана Мазепи, Станиславів 500 і кличе Загін „Червоної Калини" і 5. Пл. Курінь ім. Ярослава Осмомисла з Стрию. 1039) Петронеля Ваврикова, Підкамінь 5. 1040) Дохід з фестину у Старім Гвіздці 399.50. 1041) Осип Менцінський, Військо 10 і кличе Евгена Менцінського з Миколова на Гор. Шл. і Леоніда Лякова з Кенігсбергу. 1042) Інж. Прокіп Дякон, Катовиці 20. 1043) Інж. Корнило Кізюк, Корол. Гута 15 і кличе інсп. Михайла Корначевського з Кор. Гути, інж. Ярослава Валюха в Познаня і Віктора Коваля зі Львова. 1044) Д-р Юрій Студинський, Париж 50 ф. фр. 1045) о. Мирон Залітач з Америки 5 долярів. 1046) Пл. сеніори з Табору в Підлютім 25. 1047) Мирослав Гайдучок за вакаційний гурток у Вільшаниці 50. 1048) Д-р Володимир Щуровський, Львів 50. 1049) Микола Гандяк, Львів 2. 1050) Проф. Клим Шанковський, Ланьцут 5 і кличе проф. Дмитра Цибушника, Олександра Филиповича і д-ра Данила Керничного з Тернополя. 1051) Теодор Баран, Ямчин, збірка в читальні 11.40. 1052) о. Іван Березинський, Переволочна 2. 1053) Кооп. „Покутський Господар", Коломия 20. 1054) о. Дмитро Панасевич, Балигород 3. 1055) о. Михайло Телеп, Рогізно 5. 1056) Кооп. „Народній Дім", Балигород 20. 1057) Парохіяльний Уряд, Іспас 2. 1058) Пром.-Торг. Кооп. „Будучність", Тернопіль 100. 1059) Леонтія Мричко, Устрики 10 і кличе Катрусю Лукович і д-ра Присташа.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 11. вересня ц. р. масло експортове 4.10 зол.; десерове 4.0 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1.40 зол.; копа яєць 7.00—7.20 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 12. вересня, год. 8. вечором „Осінні маневри".

Субота, 13. вересня, год. 8. вечором „Борис Годунов".

Неділя, 14. вересня, год. 3. попол. „Осінні маневри".

Неділя, 14. вересня, год. 8. вечором „Кармен".

Малий Міський Театр:

Щодня аж до відкликання „Папа Кавалєр".

Театр „Ріжнородностей" (в Народнім Домі):

Щодня аж до відкликання „Перемога" Конрада-Корженьовського.

Кіна.

АПОЛЬО: Парада любови і звукові додатки.

КАСІНО: Скільки коштує кохання. Пригоди военного бранця.

КОЛЬОСЕЙ: Нечиння.

КОПЕРНИК: Тайна лікаря — Звукова фільма.

ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату кіно зачинене.

МАРУСЕНЬКА: Тайна лікаря. Звукова фільма.

ОАЗА: Останна маска.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Погання".

ПАН: „Гріхи батьків" (Яннінгс).

ПАСАЖ: „Золото Каліфорнії", звукові додатки й ам. комедія.

ПРОМІНЬ: „Загін, шейхова дочка".

ХИМЕРА: Марнотратний братанок.

СТИЛЕВЕ: Чорний орел і Опирі Варшави.

ФАТАМОРГАНА: Коли жінка забудеться.

УТІХА: Христина (Дж. Гейнор, Р. Шільдкравт) Моряк солодких вод (Бастер Кітон).

Програма радіо.

Субота 13. IX. 1930.

Варшава (1411,7) 20.15 Вечір легкої музики. **Гельсінгфорс** (221,4) 12.25 Релігійна музика. **Берлін** (419) 19.25 Віольончельовий рециталь Макса Штруба. 20.30 Радієвий дім у Берліні — веселий вечір. **Рим** (441,2) 21.05 Концерт опер態кової музики. **Прага** (486,2) 22.20 Популярна музика. **Відень** (516,3) 18.00 Вокальні дуети, 20.05 „Ніні" — оперетка. **Будапешт** (550,5) 17.30 Популярний концерт. Потім циганська оперетка Бела Рас. **Ленінград** (1000) 15.30 Концерт камеральної музики. 18.00 Трансмісія з театру. **Харків** (426) 18.00 Муз. програма для села. 19.00 Концерт радіоорхестри. 21.15 Грамофонові плити.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива Український Театр у Львові. Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові уневажнює попередній репертуар на Калуш. Театр приїзджає до Калуша щойно в четвер і гратиме як слідує:
12. IX. „Меді".
13. IX. „Панцик".
14. IX. „Циганка Аза".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗАКОПАНЕ, український пансіон „Ясна" положений у гарній, лісистій околиці, близько залізниці і центра Закопаного, поручає вигідні та сонячні кімнати, ціна на осінь від 8 зол. Пансіон відчинений цілий рік. М. Слука. 488 3—5

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 2468

ПРИЙМУ 2 студентки з харчем або без. — Вуспянського 12. Ткачкевич.

І. КАМІНЬСКИЙ — Косів. — Очікую негайно вістки. Львів 11. 516

ПРИЙМУ 2 панночки на станцію. Сонашний покій, фортепян. — Кордасевичева, Чарнецького 26. 515

НА ПРОДАЖ стара церква в Ясениці коло Рожнітова, в добрім стані, 15 метрів довга а 12 метрів широка. За Парохіяльний комітет: о. Михайло Левицький, Княжівське п. Рожнітів. 521

ОСОБА в середнім віці пошукує посади за господиню на провінції. Розуміється дуже добре на господарстві. — Зголошення: вул. Яківська 48, у п. Штукової. 520

Ширіть наш часопис!

‡

Бл. п. Тома Микитка

емер. надком. контр. скарб.

член усіх стрийських просвітно-культурних Товариств упокоївся дня 3. вересня по довгій і тяжкій недузі. Похорони відбулися дня 5. вересня В. Й. П.!

Оцим складаємо широсердечну подяку Вп. Полковникові б. УГА. д-р Левицькому за його невсипущий труд, щире співчуття і слова потіхи в часі довгої і тяжкої недуги Покійного.

Дальше шлемо широсердечну подяку Вп. П.: Івашкові, голові „Міщ. Бесіди", що своїми щирими заходами причинився до звеличання похорону. Вп. диригентові хору „Міщ. Бесіди" і його Вп. Членам. Вп. диригентові орхестри Т-ва „Сокіл" і її Вп. Членам. Вп. Членам „Міщ. Бесіди", що вийшли із прапором. Вп. Відпоручникам Товариств: „Нар. Дому", „Кружка Р. Ш.", „Касина", „Сокола", „Пласту", Захоронки на Шумлявщині і „П. С. К.", — які своєю присутністю віддали останню честь Покійному.

Вкінці Впр. Духовенству, а саме: Впр. о. Височанському, який рівночасно як голова Кружка Р. Ш. прощав у церкві Покійного щиро-горячими словами; Впр. о. Цурковському, пароховї Ланів і Впр. о. Панчакові, пароховї Бережниці, що проводили Покійного на місце вічного супокою.

Оці щирі слова подяки складає горем опечалена

513 **Жінка і Рідня.**

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики

ординує в скірних недугах
і т. д. від год. 8½—10, 14—16,
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.

Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Криотерапія. Сепаратні ждальні.

ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III, п.
(біля Нар. Гостиниці).
Вінда до ужитку. Телефон 38-90.

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Листопада 30.

1206 Пересвітлення Рентгеном.

Дентист - Стоматольог

Д-р мед. Чайковська-Ляхова Ольга

лікар заграничних клінік

орд. від 8—12 і 14—18 год., неділі і свята 10—12. **ЛЬВІВ, вул. ЛЬВА САПІГИ ч. 9.**

408 5—?

Поручаємо всілякі шартакові матеріяли, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні. **Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.**

1617 26—?

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва: Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.

В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місце платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: Berlin, N-o 3.111.

41 [illegible]

Подяка.

Почуваюся до милого обовязку оцією дорогою зложити щиру подяку Вп. Панові Д-рові Гіполітові Левицькому в Стрию за батьківську опіку в часі моєї хороби і вилічення мене з недуги запалення суставів.

о. Корнило Левицький
Зав. парох. Розгірче.

522

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.